

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.003/2010/3.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év március hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt indult büntető ügyben a terhelt ellen a pótmagánvádló jogi képviselője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 19.B.36.281/2008/16. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 2010. május 6. napján kihirdetett 29.Bf.6.600/2010/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az eljárás során felmerült összesen 3750.- (háromezer-hétszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2010. február 18. napján kihirdetett 19.B.36.281/2008/16. számú ítéletével a terheltet az ellene, a pótmagánvádló által a Btk. 187. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette, és megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költség teljes összegét az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása szerint a terhelt a déli órákban a jobb oldali járdaszegély mellől hátramenetben kívánt balra, a kétsávos út másik oldalán található Tüzép területére betolatni.

Ebben az időben, a terhelt hátrameneti irányát tekintve jobbról balra a pótmagánvádló az általa vezetett motorkerékpárral, a megengedett 50 km/óra helyett kb. 74 km/óra sebességgel az előtte haladó pótkocsival terhelt személygépkocsi előzésébe kezdett. A pótmagánvádló, amikor észlelte a terhelt hátramenetet végző járművét, fékezett és elkerülő manővert alkalmazott, azonban motorkerékpárja instabillá válása miatt jobb oldalára dőlve a földre került. Végül a gépkocsi jobb oldalának ütközve került nyugalmi helyzetbe.

A baleset következtében a bukósisakot viselő a pótmagánvádló sértett többszörös csonttörésben, zúzódásban megnyilvánuló, nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A jobb vállízület, a vállöv közepes fokú mozgáskorlátozottsága maradandó fogyatékossgot eredményezett.

Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában rögzítette, hogy a motorkerékpár vezetője a megengedett sebességet jelentősen túllépte, a terhelt által vezetett jármű által keltett veszélyhelyzetet jelentős késedelemmel észlelte, reagálta le. A terhelt a tolatás megkezdésekor körültekintő gondossággal járt el, terhére közlekedési szabályszegés nem állapítható meg. Ezért őt bűncselekmény hiányában felmentette.

A pótmagánvádló és jogi képviselője által bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2010. május 6. napján tanácsulésen meghozott 29.Bf.6600/2010/2. számú ítéletével a terheltet az ellene emelt vád alól bizonyítottság hiányában tekintette felmentettnek, a pótmagánvádlót kötelezte az eljárás során felmerült 65.000.- forint bűnügyi költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság határozatának indokolásában kifejtette, hogy a pótmagánvádló elsőbbségi jogának megsértését illetően ténymegállapítás nem tehető, a terhelt a hátramenethez tartozó utat belátta, a manőver időszükséglete alatt szabályosan közlekedő járműre nem kellett számítania.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a pótmagánvádló meghatalmazott jogi képviselője útján - a törvényes határidőn belül, 2010. augusztus 3-án nyújtott be a terhelt terhére a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt. Az indítvány indokai szerint a terhelt felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, mert a bíróság tévesen értékelte a KRESZ 33. §-ában meghatározott közlekedési szabályt, amely a hátramenetet végző jármű vezetőjére

szinte objektív felelősséget ró. Az eljáró bíróságok nem a terhelt közlekedési szabályszegését, hanem a sértett balesetelhárítási kötelezettségét vizsgálták, holott kétséget kizáróan bizonyítást nyert, hogy a terhelt akadályozta a forgalmat, amikor járművével keresztben állt a forgalmi sávban. Márpedig az akadályozás tilalma a hátramenet végrehajtása során a művelet befejezéséig tart. Érveinek alátámasztására a BH.1996.183. számú jogesetre és a Legfelsőbb Bíróság Bfv.IV.1077/1995. számú határozatára hivatkozott. Mindemellett vélekedése szerint a 6/1998. BJE. helyes értelmezéséből következően az elsőbbségadásra kötelezett nem mentesülhet a felelősség alól csupán azért, mert az elsőbbségre jogosult is közlekedési szabályt segett (például túllépte a megengedett sebességet). Az adott ügyben a sértett sebességtúllépésére nincs egyértelmű adat, azt a szakértők is pusztán valószínűsíteni tudták.

Mindezekre figyelemmel a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A felülvizsgálati eljárásban megtartott nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője a felülvizsgálati indítványban foglaltakat változatlanul fenntartotta. Álláspontja szerint a mindkét forgalmi sávot elfoglaló, tolató jármű vezetőjének harmadik személy segítségét kellett volna igénybe venni.

A terhelt kirendelt védője felszólalásában arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállásból nem állapítható meg, hogy a tolatás megkezdésekor olyan jármű nem volt látható, amelynek közlekedését akadályozhatta volna.

A Legfelsőbb Bíróság -, mivel a terhelt terhére előterjesztett felülvizsgálati indítvány a felmentést érintő ítéleti rendelkezést anyagi jogi jogsértés okából vitatta - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel a jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát elvégezte, azonban az indítványt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható (Be. 423. § (1) bekezdés). Ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati érveket kizárólag a jogerős ítéletben tényként rögzítettek tükrében vizsgálhatta. Egyetértett az eljáró bíróságok jogkövetkeztetésével. A közúti baleset okozásának vétsége vádja alól a terhelt felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.

Az adott ügyben annak pontos megállapítása, hogy melyik manőver (a tolatás vagy az előzés) megkezdése történt előbb, illetve, hogy az utánfutóval ellátott jármű milyen takaró hatással bírt, nem volt

lehetséges (elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó előtti bekezdés). Ezért a bíróság a terhelt védekezését fogadta el.

A terhelt - az adott ítéleti tényállás mellett - a tolatás megkezdése előtt olyan járművet nem észlelt és olyan járműre számítani sem kellett, amely sebességtúllépéssel a tőle biztonságos távolságban lévő pótkocsival ellátott személygépkocsi előzésébe kezdett. A motorkerékpár felbőgő hangját észlelve a tolatás miatt a forgalmi sávban keresztbe álló járművét azonnal megállította.

Az adott ügy mikénti elbírálása a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns közlekedési szabály a KRESZ 33. §-ának rendelkezései.

Az 1/1975.(II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban KRESZ) 33. §-ának rendelkezése szerint a járművel végzett hátramenet akként megengedett, hogy az a többi jármű és az úttesten haladó gyalogosok közlekedését ne akadályozza. A hátramenethez a járművezetőnek irányító közreműködéséről csupán akkor kell gondoskodni, ha azt a személy- és vagyonbiztonság megkívánja. Ugyanakkor az úttest széléhez, illetőleg a várakozóhelyre történő beálláshoz - anélkül, hogy a járműveket veszélyeztetné - a rövid ideig tartó akadályozás megengedett.

A közlekedésben résztvevőkre vonatkozó általános rendelkezések (KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő fogalmak) helyes értelmezése szerint a rövid ideig történő akadályozás (a közlekedés más résztvevőjének, annak szándéka szerinti menetében, mozgásában, továbbjutásában való gátlása, hátráltatása, a célzottól eltérő közlekedési magatartásra kényszerítése) a zavarásnál több, a veszélyeztetésnél kevesebb.

Ezért téves a pótmagánvádló jogi képviselőjének - a rövid ideig tartó akadályozásra figyelemmel - a segítő igénybevételeivel kapcsolatos álláspontja.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 187. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűncselekményt az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak szándékos vagy gondatlan megszegésével -, amennyiben a szabályt szegő magatartás és a bekövetkezett baleset között az okozati összefüggés megállapítható - a törvényi tényállásban előírt eredményt előidézi.

Azt kellett tehát vizsgálni, hogy az elkövetői tevékenység kifejtése során a terhelt tudata átfogta-e az eredmény bekövetkezésének lehetőségét, előre láthatta-e magatartásának lehetséges következményét, de könnyelműen bízott azok elmaradásában

vagy e következmények lehetőségét azért nem látta előre, mert a tőle elvárható figyelmet, körültekintést elmulasztotta.

A terhelt terhére az eredmény tekintetében a gondatlanság egyik formája sem róható fel. Az út másik oldalán a Tüzép területén található várakozóhelyre történő tolatás során nem láthatta előre magatartásának következményét, de kellő figyelem és körültekintés kifejtése mellett sem számolhatott azzal, hogy a tőle biztonságos távolságban lévő jármű előzését - a megengedett sebességet jelentősen meghaladó sebességgel közlekedő - motorkerékpáros megkezdí.

Az eljáró bíróságok tehát a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül mentették fel a terheltet az ellene közúti baleset okozásának vétsége miatt emelt vád alól.

A Legfelsőbb Bíróság mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és - mivel olyan eljárási szabálysértést sem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján köteles - a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás során a kirendelt védő díjaként felmerült bünygyi költséget a Be. 429. § szerint az állam viseli.

E végzés ellen a Be. 3. § (4) bekezdése alapján fellebbezésnek, a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja értelmében felülvizsgálatnak nincs helye. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdése szerint az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011. március 3.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

kiadmány hitelél:

bírósági ügyintéző
Kné

